

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

ЦК професійної освіти

Курсова робота

з дисципліни «Організація та методика професійного навчання»
на тему «**Особливості проведення вступного інструктажу на уроках
виробничого навчання**»

Студента IV курсу 41Тр групи
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 015.38 Професійна освіта
(Транспорт)
Береста Антона Олександровича

Керівник: Туряниця З.В.

_____ (підпис)

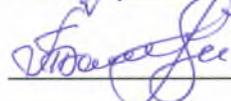
Оцінка за національною шкалою

Відмінно
Бали 95 Оцінка ECTS A

Члени комісії

А.М. Терентев
(підпис)

Н.М. Білів'єв
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ	5
1.1. Структурні елементи вступного інструктажу.....	5
1.2. Можливі недоліки в проведенні вступного інструктажу.....	10
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ	12
2.1. Методичні рекомендації з проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання	12
2.2. Фрагменти розробок уроків виробничого навчання (вступний інструктаж).....	13
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

ВСТУП

За сучасних умов динамічного розвитку транспортної галузі зростає необхідність у робітничих кадрах, здатних застосовувати новітні технології, що потребують високого рівня їхньої кваліфікації. У зв'язку з цим посилюються вимоги до професійно-педагогічної компетентності майстрів виробничого навчання. Специфіка діяльності майстра виробничого навчання потребує сформованих професійно важливих якостей і компетенцій, що дають змогу якісно організувати професійно-практичну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників.

Якість професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників безпосередньо залежить від майстерності, професійної та психолого-педагогічної компетентності, виробничого та педагогічного досвіду майстра виробничого навчання.

Розвиток особистості майстра виробничого навчання у процесі професійної підготовки та педагогічної діяльності досліджували Г. Балл, Є. Барбіна, І. Бех, М. Гриньова, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, Г. Нагорна, В. Семиченко, С. Сисоєва, М. Солдатенко; інноваційна діяльність викладачів спеціальних дисциплін і майстрів виробничого навчання знайшла розкриття у працях С. Гончаренка, Р. Гуревича, М. Копельчака, Н. Ничкало, В. Радкевич, В. Скакуна, І. Старікова, О. Щербак та ін.

Майстер виробничого навчання повинен володіти методикою викладання, знати структурні компоненти уроку виробничого навчання, уміти використовувати відповідні методи та засоби навчання, які б забезпечували професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників тощо. Важливим етапом уроку виробничого навчання є вступний інструктаж. Від того, наскільки учні будуть вмотивовані, усвідомлять необхідність теоретичних знань, зрозуміють особливості виконання трудових операцій, необхідність дотримання техніки безпеки при виконанні практичного завдання, залежить якість виконання ними

практичних завдань у процесі поточного інструктажу та розуміння зауважень щодо недоліків у процесі заключного інструктажу. Отже, це зумовило вибір теми нашої курсовою роботи, а саме: **«Особливості проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання».**

Мета дослідження: вивчити особливості проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання та показати особливості його проведення на прикладі розроблених фрагментів уроків.

Об'єкт дослідження – освітній процес в закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

Предмет дослідження – етапи проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання.

Завдання дослідження:

1. Дослідити структуру проведення вступного інструктажу та можливі недоліки.
2. Розробити методичні рекомендації щодо проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання.
3. Розробити фрагменти уроків виробничого навчання, які б демонстрували особливості проведення вступного інструктажу.

Для розв'язання сформульованих завдань використовувалися такі **методи дослідження:** аналіз літературних джерел, порівняння, синтез, систематизація, класифікація та узагальнення теоретичних даних, поданих у науковій літературі.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що матеріали курсової роботи зможуть використовувати викладачі при підготовці до практичних занять, студенти – під час педагогічних практик.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО,

1.1. Структурні елементи вступного інструктажу

Урок виробничого навчання має свою будову, він складається з інструктажів.

Інструктаж на уроці виробничого навчання – це основний педагогічний засіб організації визначеної діяльності учнів, в основі якої лежить формування уявлень і понять про завдання, засоби, умови й способи виконання трудових дій, що вивчаються. Це основний метод діяльності майстра виробничого навчання і учнів на уроці, що направлений на отримання професійних знань, умінь і навичок з обраної професії [9, с. 127].

Його структурними компонентами є вступний, поточний та заключний інструктажі. Кожен із них має свою особливість проведення, види роботи, що сприяють формуванню в учнів практичних умінь та навичок на основі наявних теоретичних знань. У своєму дослідженні ми розглянемо особливості проведення вступного інструктажу.

У словнику професійної освіти мету вступного інструктажу визначено, як підготовку учнів до активного і свідомого виконання вправ [9, с. 127].

Вступний інструктаж має таку послідовність проведення:

- повідомлення теми уроку;
- повідомлення мети та мотивація (цільова установка);
- актуалізація опорних знань, умінь та навичок учнів (повторення вивченого матеріалу);
- доповнення відповідей здобувачів освіти та підведення підсумків;
- повідомлення майстром виробничого навчання нової теоретичної інформації з теми, що буде вивчатися;

- ознайомлення учнів з матеріалами, інструментами та приладами, що будуть вперше використовуватися на уроці виробничого навчання в процесі виконання практичного завдання;
- демонстрація майстром виробничого навчання трудових прийомів та операцій, що будуть виконувати учні на уроці виробничого навчання під час поточного інструктажу;
- пояснення майстром характеру та послідовності виконання учнями практичної частини роботи на уроці;
- вивчення інструкційної та інструкційно-технологічної документації щодо виконання практичної роботи;
- інформування про типові помилки при виконанні практичної роботи та можливі способи їх уникнення;
- надання інформації про передовий досвід з даної теми;
- відповіді на питання учнів;
- опитування учнів щодо послідовності й особливостей виконання нових прийомів та пробне виконання здобувачами освіти нових прийомів, що демонстрував майстер;
- пробне виконання учнями ними нових прийомів роботи з метою перевірки засвоєння навчального матеріалу;
- проведення майстром інструктажу з техніки безпеки при виконанні практичних завдань;
- видача завдань та розподіл за робочими місцями.

Далі розглянемо особливості проведення кожного з етапів вступного інструктажу.

Послідовність проведення та теми, що вивчаються на уроці виробничого навчання визначаються нормативними документами в галузі професійної (професійно-технічної) освіти.

Основним нормативним документом, що визначає зміст професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у ЗП(ПТ)О є професійний стандарт – це «затверджені в установленому порядку вимоги до

кваліфікації працівників, їх компетентності, що визначаються роботодавцями і слугують основою для формування професійних кваліфікацій. Професійні стандарти співвідносяться з рівнями національної і галузевих рамок кваліфікацій і групуються за галузевими ознаками» [8].

Наступник нормативним документом є навчальний план підготовки кваліфікованого робітника – «це документ, що визначає освітній рівень вступника, цілі навчання, перелік обов'язкових навчальних предметів, механізм міжпредметних зв'язків, форми, періодичність, терміни контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційної атестації, вимоги до основних обов'язкових засобів навчання та планований рівень кваліфікації випускника» [8].

На основі професійного стандарту з певної професії розробляється освітня програма з професійно-практичної підготовки – «це документ, що визначає зміст професійних знань, умінь, навичок та способи і методи їх формування» [8].

Майстри виробничого навчання при плануванні проведення уроків виробничого навчання користуються робочими навчальними планами за професіями для певного ступеня професійно-технічної освіти – «це документи, розроблені відповідно до типових навчальних планів підготовки кваліфікованих робітників з кожної професії, що містять код і професійну назву роботи (спеціальності), освітній рівень вступника до ЗП(ПТ)О, строк навчання, графік навчально-виробничого процесу, зведені дані загального фонду навчального часу в тижнях, перелік навчальних предметів та кількість годин, відведених на них, послідовність їх вивчення, загальний фонд навчального часу, терміни контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів, планований рівень професійної кваліфікації випускника» [7].

Тож *тема уроку* виробничого навчання відповідає робочому навчальному плану.

Після теми оголошується *мета*, що складається з трьох складових: навчальної, виховної та розвиваючої. Навчальна мета розкриває зміст теми та визначає, що учні будуть вивчати на уроці виробничого навчання, які уміння та навички будуть вдосконалювати. Вона озвучується майстром.

Виховна мета передбачає виховання особистісних якостей майбутнього кваліфікованого робітника, а саме: культури спілкування, відповідальності, дисциплінованості, працелюбності, формування національної свідомості, професійної творчості, розвиток індивідуальних здібностей та можливості їх реалізації [5].

Розвиваюча мета передбачає формування навичок роботи з інструкційними картками, технічною та технологічною документацією, висловлювати свою думку щодо виконання певних дій.

Виховна та розвиваюча мета не озвучуються, але формулюючи їх, майстер передбачає їх єдність та реалізацію у процесі уроку виробничого навчання.

Поряд з метою майстер робить *цільову установку*, мотивує учнів до оволодіння знаннями, уміннями й навичками з теми уроку. Розповідає, де вони зможуть їх використати в професійній діяльності, у повсякденному житті. Від того, наскільки майстер вмотивує учнів, залежить їх працездатність та старанність в оволодінні навчальним матеріалом.

Актуалізація опорних знань, умінь та навичок учнів полягає в повторенні вивченого матеріалу. Результативність цього виду роботи залежить від методів, які обере майстер.

Метод – це «спосіб організації практичного й теоретичного освоєння дійсності, зумовлений закономірностями об'єкта, що розглядається» [9, с. 180].

Метод навчання – це певний спосіб цілеспрямованої реалізації освітнього процесу, досягнення поставленої мети [4, с. 4]

На етапі актуалізації опорних знань майстер може використати такий традиційний словесний методи як бесіду. А може застосувати

інтерактивні методи: аналіз конкретних ситуацій, уведення в досліджувану проблему, визначення задачі, групова робота над ситуацією, групова дискусія тощо [1].

Наступник важливим етапом вступного інструктажу буде повідомлення нової теоретичної інформації з теми. Учні краще засвоять навчальний матеріал, якщо майстер поєднає словесні та наочні методи. Тут доцільним буде використання навчальних фільмів, презентацій.

Наприклад, при вивченні тем «Загальна будова та принцип дії систем запалювання», «Основні несправності систем запалювання, методи їх знаходження та усунення», «Ознаки та причини несправностей зчеплення, способи знаходження та усунення несправностей», «Загальна будова та принцип дії рульового керування», «Основні агрегати системи охолодження, їх призначення, будова та принцип дії», «Несправності системи охолодження. Ознаки, причини, наслідки несправностей», «Особливості будови і принципи дії приладів системи живлення», «Особливості будови і принцип дії приладів газобалонної установки», «Генераторні установки(генератор змінної напруги, випрямляч, реле-регулятори), їх призначення, будова і принцип дії», «Будова підсилювача включення зчеплення, принципи його дії» [2] учні краще зможуть зрозуміти навчальний матеріал, якщо майстер використає цифрові комп'ютерні технології.

Під час демонстрації трудових прийомів та операцій майстром, учні повинні усвідомлено сприйняти та запам'ятати показане. Тому для кращого запам'ятовування показ може повторюється кілька разів підряд.

Важливим моментом є проведення інструктажу з техніки безпеки під час виконання практичної роботи з теми.

Виконання практичної роботи поточного інструктажу здобувачі освіти починають тоді, коли майстер впевнився, що більшість учнів засвоїли матеріал і зможуть самостійно працювати.

Отже, ми розглянули основні моменти діяльності майстра виробничого навчання та майбутніх кваліфікованих робітників під час проведення вступного інструктажу.

1.2. Можливі недоліки в проведенні вступного інструктажу

Під час проведення вступного інструктажу можливі недоліки, про які майстер виробничого навчання повинен пам'ятати. Педагогіч-практики наводять такі типові помилки у процесі проведення вступного інструктажу:

- майстер неправильно спланував структуру вступного інструктажу;
- матеріали інструктажу не висвітлюють матеріал спецпредметів, що розглядалися на уроках теоретичного навчання та передували темі уроку виробничого навчання;
- дублювання навчального матеріалу, що подавався на уроках спецпредметів;
- не проводиться зовсім чи проводиться методично й технічно неправильно показ трудових прийомів, дій, рухів та пояснення технологічного процесу загалом;
- не використовується зовсім або використовується методично неправильно навчально-інструкційна та технологічна документація;
- не використовується зовсім або використовуються педагогічно й технічно неправильно наочні прилади, технічні засоби навчання;
- не використовуються або недостатньо використовуються технічні новинки, технології, передовий досвід;
- не проводиться або проводиться тільки шляхом усного опитування перевірка доступності й посильності нового навчального матеріалу;
- не акцентується увага на раціональності організації робочих місць у процесі виконання трудових операцій;

- опускається такий момент, як відповідь на питання учнів [10].

Отже, дотримання послідовності виконання вступного інструктажу сприятиме якості засвоєння учнями освітнього матеріалу, формуванню вмінь та навичок при виконання практичних завдань.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО, ІНСТРУКТАЖУ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

2.1. Методичні рекомендації щодо проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання

Знання майстром методики проведення на уроці виробничого навчання вступного інструктажу забезпечить якість оволодіння учнями практичними навичками та вміннями, трудовими операціями.

Під час проведення вступного інструктажу майстер виробничого навчання повинен передбачити наступні моменти:

- звертати увагу на роботу кожного учня, не випускаючи з поля зору роботу всієї групи;
- розвивати в учнів здібності аналізувати свою роботу;
- заохочувати учнів до самостійності та свідомої активності;
- використовувати інтерактивні технології, що активізують пізнавальну роботу учнів: «Навчаючи – учусь», «Мозковий штурм», «Акваріум», «Карусель», «Продовж речення», «Відкритий мікрофон» тощо [6];
- використовувати творчі завдання;
- при викладі нового матеріалу використовувати цифрові комп'ютерні технології;
- спостерігати за раціональним використанням здобувачами освіти робочого часу;
- заохочувати учнів до самоконтролю, формувати вміння знаходити причини помилок та способи їх усунення;
- проводити рефлексію;
- виховувати в учнів звички правильної організації робочого місця та забезпечення безпечних умов праці.

Отже, використання даних рекомендацій допоможе майстру виробничого навчання у проведенні навчального заняття.

2.2. Фрагменти розробок уроків виробничого навчання (вступний інструктаж)

Наведемо фрагменти уроків виробничого навчання, які демонструють техніку проведення вступного інструктажу.

Тема заняття «Технічне обслуговування гальмівної системи»

II. Вступний інструктаж (40 хв.)

1. Повідомлення теми уроку, навчальної мети і завдань (письмово), запис їх у робочий зошит:

- Тема заняття «Технічне обслуговування гальмівної системи».

- Метою заняття є ознайомлення з гальмівною системою ГАЗ-53та її ТО. з дотриманням техніки безпеки.

2. Повідомлення назви, мети і завдань практичної роботи

- Метою практичної роботи є застосування теоретичних знань на практиці.

- Основним завданням практичної роботи є дотримання трудових операцій з ТО гальмівної системи.

3. Перевірка теоретичних знань з (актуалізація опорних знань):

- ЩО гальмівної системи.

- ТО-1 гальмівної системи.

- ТО-2 гальмівної системи.

4. Виконання окремими учнями прийомів роботи:

1) ТО гальмівної системи;

2) регулювання зазору між штовхачів і поршнем головного циліндру;

3) регулювання зазору між колодками і гальмівним барабаном;

4) перевірка гідровакуумних гальм;

5) регулювання стоянкової й гальмівної системи.

5. Мотивація: своєчасно і якісно проведене технічне обслуговування гальмівної системи автомобіля забезпечить його якісну і безаварійну експлуатацію.

6. Пояснення послідовності виконання відповідної роботи за інструкцією. *За методичними рекомендаціями пояснюю послідовність виконання динних операцій.*

7. Пояснення і показ прийомів та способів виконання нових операцій і трудових дій. *Пояснюю, проводжу ТО гальмівної системи і задаю контрольні питання.*

- Які існують основні несправності гальмівної системи автомобілів та способи їх усунення?

- Які операції відносяться до ЩТО, ТО-1 і ТО-2 гальмівних систем?

- Як відрегулювати зазор між колодками і гальмівними барабанами?

- Як проводять прокачування гальм автомобіля ГАЗ-53?

8. Пояснення і показ прийомів і методів самоконтролю правильності виконання роботи, операцій, трудових дій. *За прикладом виконують операцій по інструкції з дотриманням техніки безпеки.*

9. Пояснення правил дотримання безпеки праці:

10. Перевірка засвоєння учнями практичних прийомів і способів виконання роботи, нових операцій, трудових дій. *Викликаю по черзі декілька учнів, які перед групою розповідають про ТО гальмівної системи, задаю контрольні запитання.*

Контрольні питання і завдання:

ЩО

1. Перевірити герметичність з'єднань деталей привода гальм.

2. Перевірити дію гальм під час руху автомобіля

ТО-1

1. Перевірити стан і герметичність з'єднань трубопроводів і приладів гальмової системи і, при необхідності, усунути витікання гальмової рідини або повітря.

2. Перевірити шплінтування пальців штока гальмових камер пневматичного привода гальм, величину вільного і робочого ходу педалі гальма у автомобілів з гідравлічним приводом гальм.

3. При необхідності відрегулювати гальма.

4. Перевірити привод гальмового крана пневматичного привода гальм; при необхідності усунути несправності.

5. Перевірити справність привода і дію ручного гальма; при необхідності відрегулювати гальмо.

6. Спустити конденсат з повітряного балона пневматичного привода гальм.

7. Перевірити після обслуговування дію гальм.

ТО-2

1. Перевірити роботу компресора, його кріплення на двигуні і натяг приводного паса. При необхідності закріпити компресор і відрегулювати натяг паса.

2. Перевірити стан і герметичність трубопроводів і приладів гальмової системи, дію запобіжного клапана; при необхідності усунути витікання гальмової рідини або повітря.

3. Перевірити привод гальмового крана і його кріплення до рами.

4. Перевірити дію головного гальмового циліндра у автомобілів з гідравлічним приводом гальм.

5. Закріпити повітряні балони.

6. Зняти маточину з гальмовим барабаном; перевірити стан гальмових барабанів, колодок, накладок і пружин.

7. Перевірити закріплення гальмової камери коліс до кронштейнів і кронштейнів до мостів.

8. Закріпити опори розтискних кулаків і осей колодок ножного гальма передніх і задніх коліс.

9. Закріпити опорні гальмові диски до поворотних цапф і кожухів півосей.

10. Закріпити фланці півосей.

11. У автомобілів з пневматичним приводом гальм перевірити шплінтування пальців штоків гальмових камер.

12. В автомобілів з гідравлічним приводом гальм перевірити величину вільного і робочого ходу педалі гальма; при необхідності відрегулювати вільний хід педалі.

13. Перевірити рівень гальмової рідини і долити рідину, якщо рівень недостатній.

14. При ознаках потрапляння повітря в систему гідравлічного привода — видалити повітря з системи.

15. Перевірити і, якщо потрібно, відрегулювати зазор між колодками і гальмовим барабаном.

16. Закріпити деталі ручного гальма, при необхідності відрегулювати його.

11. Пояснення критеріїв оцінки за практичну роботу:

- вимоги до виконання роботи;
- дотримання техніки безпеки;
- чітке виконання інструктажу;
- виконання роботи самостійно;
- у разі потреби дати пояснення своїм діям;
- у разі не виконання деяких пунктів оцінка знижується.

12. Підведення підсумків вступного інструктажу.

Підводжу підсумки, визначаю готовність учнів до практичної роботи. Якщо деякі учні не зрозуміли деяких аспектів даної роботи, провожу повторне пояснення.

13. Видача завдань для практичної роботи і розподіл учнів по робочих місцях.

Тема уроку «Ремонт гальмівної системи автомобіля»

II. ВСТУПНИЙ ІНСТРУКТАЖ (40-42 хв.)

1. На сьогоднішньому уроці ми будемо розглядати «Ремонт гальмівної системи автомобіля».

2. Ми повинні ознайомитися із призначенням і принципом роботи рульового механізму. Також познайомимося з інструментом який використовується для даних робіт, вивчимо призначення рульового механізму.

3. Перевірка теоретичних знань і практичних вмінь теми «Рульовий механізм»:

- Яке обмеження передаточного рульового механізму?
- Які типи рульової передачі бувають?
- Яка передача є у шестеренчастих рульових механізмах?
- Якщо рульову трапецію розміщено спереду передньої осі та як вона називається?
- Де застосовується рульовий механізм з передачею типу черв'як?
- Де застосовується рульовий механізм з передачею типу гвинт, гайка, рейка?
- Яка основна частина рульового механізму?

4. Подача нового матеріалу по темі уроку «Ремонт гальмівної системи автомобіля».

Ознаки основних несправностей гальмових систем:

- 1) Недостатня ефективність гальмування;
- 2) Збільшення зусилля занос автомобіля;
- 3) Пригальмовування коліс на ходу;
- 4) Неповне розгальмовування всіх коліс;
- 5) Зменшення робочого ходу педалі;
- 6) Самочинне гальмування, коли працює двигун.

Причини поганої дії гальм:

- підтікання рідини з гідравлічного привода або потрапляння в нього

повітря в наслідок пошкодження деталей колісних циліндрів, гумових ущільнювачів у головному гальмовому циліндрі та гумових з'єднувальних шлангів привода;

- потрапляння оливи або мастила на фрикційні накладки колодок крізь сальники маточних коліс і півосей унаслідок спрацювання їх або переповнення мастилом маточних коліс та порожнин підшипників півосей;

- потрапляння на накладки готової рідини з колісних циліндрів.

Для усунення несправності треба змінити спрацьовані або поламані деталі, промити й протерти фрикційні накладки та гальмові барабани, підтягнути з'єднання, довести до норми кількість рідини в системі та прокачати її.

Для видалення повітря з порожнин вакуумного підсилювача треба повторити всі розглянуті операції прокачування, але перед цим пустивши двигун.

Збільшення зусилля, що покладається до педалі для ефективного гальмування, може спричинятися:

- засміченням повітряного фільтра підсилювача;
- заїданням корпусу клапана через розбухання діафрагми;
- пошкодженням або нещільним кріпленням вакуумного шланга, що з'єднує підсилювач із випускним трубопроводом двигуна.

Для усунення несправностей слід промити повітряний фільтр і закріпити вакуумний шланг. Якщо це не дасть результату, то підсилювач підлягає ремонту або заміні.

Занос автомобіля під час гальмування може відбуватися внаслідок:

- замащення фрикційних накладок одного або двох коліс одного боку;
- витікання гальмової рідини або заїдання поршня в одному з робочих гальмових циліндрів;
- зменшення прохідного перелізу трубопроводів;

- несправностей регулятора тиску в гідравлічному приводі задніх коліс.

Для виявлення причини несправності слід оглянути всі трубопроводи гідроприводу, промити й протерти деталі, що замастяться, й якщо треба, замінити спрацьовані деталі гальмових циліндрів і зім'яті трубопроводи, а також регулятор тиску. При гальмуванні коліс на ходу при відпущеній педалі гальмового привода супроводжується погіршенням нахату автомобіля й підвищенням нагрівання одного або всіх гальмових барабанів (дисків).

Причинами цього можуть бути:

- обрив або послаблення стяжних пружних колодок;
- зрив фрикційних накладок гальмівних колодок;
- засмічення компенсаційних отворів або заїдання поршнів головного гальмового циліндра;
- заїдання поршнів робочих гальмових циліндрів коліс;
- повне вкручування поршня робочого циліндра в упорне кільце;
- відсутність вільного ходу педалі гальма;
- послаблення кріплення супорта переднього гальма (ВАЗ);
- неправильне регулювання стоянкового гальма (не має зазору між колодками та барабаном);
- підвищення биття гальмового диска.

У разі нагрівання всіх гальмових барабанів (дисків) треба перевірити вільний хід гальмової педалі, який має становити 1-5 мм на автомобілях гальмової педалі, який має становити 3-5 мм на автомобілях ВАЗ і 1,5- 5 мм на автомобілях ЗАЗ.

Для регулювання ходу важеля привода стоянкового гальма на автомобілях ВАЗ треба зробити таке:

- перевести важіль у крайнє нижнє положення, а потім підняти вгору на два зуби сектора;
- відпустити контргайку наконечника троса й, повертаючи

регулювальну гайку, натягнути трос: затягнути контргайку й перевірити хід важеля, який у разі повного загальмування має переміщатися на чотири зуби (кляцання).

Аналогічно це регулювання здійснюється на автомобілі ГАЗ-24.

На автомобілях ЗАЗ передбачено три регулювання стоянкової гальмової системи.

Не повне розгальмовування всіх коліс може бути наслідком:

1) відсутності вільного ходу педалі гальма через неправильне положення вмикача стон-сигналу;

2) несправності вакуумного підсилювача (заїдання корпусу клапана, затиснення ущільнювача кришки підсилювача або захисного ковпачка, порушення виступання регулювального болта відносно площини головного гальмового циліндра);

3) засмічення компенсаційного отвору в головному циліндрі або заїдання поршня в ньому.

Техніка безпеки для слюсаря-ремонтника:

1. Під час роботи можлива дія наступних небезпечних виробничих чинників: травми при роботі несправним інструментом, травмування ніг при падінні деталей і вузлів, перевищення гранично допустимого навантаження при перенесенні тяжкості, отруєння та опіки при використанні легкозаймистої рідини.

2. Під час роботи слюсар-ремонтник повинен використовувати спецодяг.

3. У слюсарно-монтажній майстерні повинна бути медична аптечка з набором медикаментів і перев'язувальних засобів для надання першої медичної допомоги при травмах.

4. Під час роботи в слюсарно-монтажній майстерні необхідно дотримуватися правил пожежної безпеки, знати засоби розташувань первинних засобів пожежогасіння.

5. У слюсарно-монтажній майстерні повинен бути вогнегасник та ящик з піском.

6. Перед початком роботи необхідно одягнути спецодяг.

7. Перед початком роботи ознайомитися з порядком виконання і правилами безпеки.

8. Підготувати до роботи устаткування, інструменти й пристосування, перевірити їх справність.

9. Бути уважним, правильно виконувати трудові прийоми.

10. Працювати тільки справним інструментом та пристосуваннями.

11. Гачні ключі застосовувати відповідно тільки за розміром гайок і болтів. Забороняється наרוшувати ключі, використовувати прокладки, ударяти по ключу, розвідні ключі не повинні мати люфту в рухомих місцях.

12. Викрутки слід застосовувати відповідно до ширини шліца гвинта.

13. При розбиранні та збиранні агрегатів вузлів слід застосовувати знімні пристосування, вказані в інструкційно-технологічній карті.

14. Зняті деталі або вузли необхідно складати на верстак; довгі деталі, вали, півосі забороняється ставити вертикально, щоб уникнути їх падіння і травмування людей.

15. Для підйому установки й зняття деталей та агрегатів масою більше 15 кг повинні застосовуватися підйомні пристосування. Для переміщення вузлів і деталей масою більше 15 кг необхідно використовувати візки зі стійками й упорами.

16. Щоб уникнути отруєнь та виникнення пожежі, забороняється застосовувати для промивання деталей бензин.

17. При обробці деталей необхідно надійно закріплювати їх у лещатах.

Відповіді на питання учнів.

Розподіл учнів за робочими місцями.

Тема уроку «Рульове управління. Розбирання і складання та прийоми регулювання рульового керування»

2. ВСТУПНИЙ ІНСТРУКТАЖ (40-42 хв.)

Оголошення теми, мети, завдань. Мотивація.

2.1. Актуалізація опорних знань:

1. Назвіть і покажіть основні деталі рульового механізму і поясніть їх призначення.

2. Покажіть точки регулювання рульового механізму.

3. У якій послідовності розбирають рульовий механізм (схематично)?

4. Назвіть типи рульових механізмів.

5. Покажіть і скажіть про деталь, за допомогою якої регулюють натяг у підшипниках черв'яка.

6. Розкажіть, за допомогою чого і яким чином рульовий механізм кріпиться до лонжерона рами.

2.2. Пояснення нього матеріалу

Рульове керування. Демонстрація навчального фільму.

Технічне обслуговування та ремонт рульового керування автомобіля ГАЗ-53А. Комп'ютерна презентація.

2.3. Інструктаж з безпеки праці під час ТО й ремонту автомобілів

2.4. Пояснення виконання практичної роботи

Ви повинні поділитися на групи по шість чоловік. Провести технічне обслуговування автомобіля.

2.5. Вказівки до роботи

Встановлюючи підшипники рульового механізму автомобіля ГАЗ-53А, обов'язково змащуйте їх солідолом. Щоб встановити ролик у середнє положення відносно черв'яка, треба спочатку визначити загальну кількість обертів рульового колеса, а потім із будь-якого крайнього положення його відлічити половину загальної кількості обертів.

2.6. Порядок виконання роботи

Завдання 1. Вивчити теоретичну частину

Користуючись схемами, плакатами і відповідною літературою, вивчіть будову й роботу рульового механізму.

Завдання 2. Розібрати рульовий механізм

- Витягніть кнопку сигналу звуку.
- Зніміть пружину кнопки сигналу звуку й сідло .
- Відкрутіть викруткою гвинт кріплення контактної платини і зніміть пружину "маси".
- Відкрутіть гайку кріплення керма на валі рульового керування.
- Зніміть кермо з валу рульового керування.
- Вставте картер рульового механізму в лещата горизонтально, так щоб був вільний доступ до всіх вузлів, які розбиратимуться.
- Відкрутіть гайку кріплення хомута рульової колонки.
- Витягніть болт кріплення хомута.
- Витягніть пружину розтискувального кільця підшипника рульової колонки.
- Зніміть рульову колонку з пружиною.
- Викрутять чотири болти кріплення верхньої кришки картера рульового механізму.
- Зніміть верхню кришку з прокладкою і Витягніть підшипник із сепаратором.
- Відкрутіть гайку кріплення сошки.
- Зніміть гайку з шайбою.
- Зніміть сошку з валу сошки рульового керування з сальником.
- Викрутять чотири болти кріплення бокової кришки картера рульового механізму.
- Зніміть бокову кришку з прокладкою, підшипником і валом сошки рульового керування з роликом у зборі.
- Викрутять болти кріплення нижньої кришки картера і зніміть із них шайби.

- Зніміть нижню кришку із трубкою, упорну шайбу, пружину і витягніть із гнізда валу рульового механізму ущільнювальне кільце.
- Зніміть регулювальні прокладки нижньої кришки картера.
- Накладіть на кінець валу з різьбою рульового механізму дерев'яний брусок і легкими ударами молотка по йому випресуйте зовнішнє кільце і витягніть підшипник.

Завдання 3. Скласти рульовий механізм

Складання рульового механізму проведіть у послідовності зворотній до розбирання.

Отже, наведені нами фрагменти уроків виробничого навчання з тем: «Технічне обслуговування гальмівної системи», «Ремонт гальмівної системи автомобіля», «Рульове управління. Розбирання і складання та прийоми регулювання рульового керування» демонструють особливості проведення вступного інструктажу.

ВИСНОВКИ

Підготовка майбутніх кваліфікованих робітників у закладі професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється шляхом забезпечення здобувачів освіти теоретичними знаннями й практичними вміннями та навичками. Практична підготовку забезпечують уроки виробничого навчання. Якість засвоєння знань залежить від методичної підготовки майстра виробничого навчання. Адже він, окрім технічних знань, повинен володіти знаннями з методики викладання.

Поточний інструктаж є одним зі структурних елементів уроку виробничого навчання. Він проводиться з метою формування, закріплення та удосконалення умінь та навичок трудової діяльності майбутніх кваліфікованих робітників.

Для розкриття теми курсової роботи та виконання мети дослідження нами були поставлені завдання, які ми успішно виконали, а саме:

1. Користуючись науково-методичною літературою, дослідили структуру проведення вступного інструктажу, на які моменти потрібно звернути особливу увагу. Вивчили можливі недоліки, що можуть допускати майстри виробничого навчання під час проведення вступного інструктажу.

2. Розробили методичні рекомендації щодо проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання.

3. На основі методичних рекомендацій розробити фрагменти уроків виробничого навчання («Технічне обслуговування гальмівної системи», «Ремонт гальмівної системи автомобіля», «Рульове управління. Розбирання і складання та прийоми регулювання рульового керування»), що демонструють особливості проведення вступного інструктажу.

Отже, мети досягнуто, завдання виконано.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Данильчик О.І. Інтерактивні методи навчання на уроках виробничого навчання. URL: <http://surl.li/ofvsj> (дата звернення: 15.10.2023).
2. Державний стандарт професійно-технічної освіти 8322.ОІ.00.60.24-2012 професія: водій автотранспортних засобів код:8322. Київ: Видання офіційне, 2012.
3. Кисликов Ф., Лущик В. Будова й експлуатація автомобілів: підручник. 6-те вид. Київ: Либідь, 2006. 400 с.
4. Методи навчання та їх класифікація: пам'ятка для педагогічних та науково-педагогічних працівників / уклад. М.М. Кольчак, А.О. Кишинівська, Л.М. Меркульєва. Кривий ріг: ВСП «Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету», 2021. 24 с.
5. Методика підготовки і проведення уроку виробничого навчання / блог М.В. Ходякової. URL: https://metodistlicey13.blogspot.com/p/blog-page_42.html (дата звернення: 03.10 2023)
6. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник. Київ: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.;
7. Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах: наказ Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419 / Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/aseya> (дата звернення: 30.12.2023).
8. Про професійну (професійно-технічну освіту) освіту: Закон України від 16 січня 2020 р. № 474-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98> (дата звернення: 11.12.2023).
9. Професійна освіта: словник: навч. пос. / уклад. С.У. Гончаренко та ін.; за ред. Н.Г. Никало. Київ: Вища школа, 2000. с. 149. (777).

10. Типові недоліки при проведенні уроку виробничого навчання URL: <http://surl.li/ofzic> (дата звернення: 25.10.2023).

метадані

Заголовок

Особливості проведення вступного інструктажу на уроках виробничого навчання

Автор

Науковий керівник / Експерт

Берест Антон**Туряниця Зоя Василівна**

підрозділ

Professional Pedagogical Specialty College of Oleksandr Dovzhenko

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0

Обсяг знайдених подібностей

Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

1590

Кількість слів

13247

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Прокручіть список та аналізуйте, особливо, фрагменти, які перевищують КП 2 (позначено жирним шрифтом). Скористайтеся посиланням "Позначити фрагмент" та перегляньте, чи є вони короткими фразами, розкиданими в документі (випадкові схожості), численними короткими фразами поруч з іншими (мозаїчний плагіат) або великими фрагментами без зазначення джерела (прямий плагіат).

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	https://mihalkam.wixsite.com/mysite/normativni-dokumenti-shablioni	43	2.70 %
2	https://www.slideshare.net/ymcmb_ua/ss-43435154	35	2.20 %
3	https://www.slideshare.net/ymcmb_ua/ss-43435154	29	1.82 %
4	https://uchika.in.ua/pars_docs/refs/87/86034/86034.pdf	23	1.45 %
5	https://www.slideshare.net/ymcmb_ua/ss-43435154	20	1.26 %
6	tnpu/Diplomni/Diplomni_2012/12m194/Паславський І. Р./Магістерська/Магістерська, Паславський І.Р.,мТО.doc 8/22/2017 V. Hnatyuk Ternopil National Pedagogic University (TNPU) students work	16	1.01 %

7	https://kostiva.blogspot.com/p/2017.html	15	0.94 %
8	https://www.slideshare.net/ymcmb_ua/ss-43435154	14	0.88 %
9	https://mihalkam.wixsite.com/mysite/normativni-dokumenti-shabloni	14	0.88 %
10	https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/vodiy-avtotransportnikh-zasobiv-kategorii-vves1s1essed1-d1e-d-de.doc	14	0.88 %

з домашньої бази даних (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-----------	--

з програми обміну базами даних (1.95 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	tnpu/Diplomni/Diplomni_2012/12m194/Паславський І. Р./Магістерська/Магістерська, Паславський І.Р.,мТО.doc 8/22/2017 V. Hnatyuk Ternopil National Pedagogic University (TNPU) students work	25 (2) 1.57 %
2	інформаційне забезпечення організації НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (на прикладі Павлоградського коледжу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка») 12/11/2019 Kharkiv State Academy of Culture (029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа)	6 (1) 0.38 %

з Інтернету (23.52 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://www.slideshare.net/ymcmb_ua/ss-43435154	98 (4) 6.16 %
2	https://mihalkam.wixsite.com/mysite/normativni-dokumenti-shabloni	73 (4) 4.59 %
3	https://uchika.in.ua/pars_docs/refs/87/86034/86034.pdf	59 (6) 3.71 %
4	http://oblpto.in.ua/images/docum/%D0%9C%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83_%D0%B2%D0%BD/1_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83_%D0%B2%D0%B8%D1%80_%D0%BD_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B4%D0%BE-%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.doc	54 (6) 3.40 %
5	https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/vodiy-avtotransportnikh-zasobiv-kategorii-vves1s1essed1-d1e-d-de.doc	51 (6) 3.21 %
6	https://kostiva.blogspot.com/p/2017.html	15 (1) 0.94 %
7	https://studfile.net/preview/9721791/page:9/	11 (1) 0.69 %
8	http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/64/part_2/64-2_2019.pdf	7 (1) 0.44 %
9	http://lib.iitta.gov.ua/721972/1/Zbirnyk_materialiv_konferentsii_07_05_2020.pdf	6 (1) 0.38 %

Список прийнятих фрагментів (немає прийнятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР

ЗМІСТ

КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
